

og jeg maa derfor opfordre Thinget til at fremme Sagen og derpaa lade den gaa i Udvalg.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal dertil kun sige, at da jeg netop er gaaet ud fra den bestemte Forudsætning, at Lønningsloven maatte ordnes først, før dette Spørgsmaal kunde blive ordnet, har jeg ikke drøftet Sagen saaledes, som jeg kunde ønske, naar jeg skulde forelægge en Lov eller foreslaa aldeles bestemte Principer for det høie Thing, og det saa meget mere, som det er et Spørgsmaal, der for mig stiller sig noget anderledes end Lønningsspørgsmaalet, idet det berører Kirkens indre Forhold, medens Lønningsspørgsmaalet efter min Anskuelse ligesom kan afgjøres, uden at Kirkens indre Forhold som saadanne derved blive i alt Fald væsentlig berørte.

Høgsbro: Jeg maa tilstaa, at den sidste Udtalelse af den høitærede Minister gjorde et meget pinligt Indtryk paa mig, i Serdelshed naar jeg sætter den i Forbindelse med nogle Ytringer af ham i Saar med Hensyn til hans Forhold til den saakaldte Forsatningsag; thi det minder mig om Udtalelser, der ere faldne ved tidligere Leiligheder, nemlig at dette Forslag egentlig ikke hørte ind under Rigsdagens Omraade, inden Kirken havde faaet sin Forsatning og dens Stemme var bleven hørt gjennem et Kirkeraad, hvorimod det var en anden Sag med Lønningsspørgsmaalet, som kun angik Kirkens Forhold til Staten. Om dette Forhold kunde Rigsdagen tale, men ikke om, hvad der angik Kirkens indre Anliggender. Hvis dette skulde være den høitærede Kirke- og Undervisningsministers Opfattelse af Rigsdagens Myndighed, saa tror jeg, at han vil komme til at staae i en meget vanskelig Stilling lige overfor dette Thing, og ikke blot overfor dette Thing, men overfor Lovgivningsmagten i det Hele efter den Stilling, den bestandig har indtaget overfor saadanne Paaastande.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal kun dertil bemærke, at jeg aldeles ikke paa nogen Maade har udtalt bestemt det, som det ærede Medlem har sagt. Jeg har kun anført det som en yderligere Grund for mig til omhyggelig at drøfte et saa vigtigt og et saa vidtgaende Spørgsmaal. De Herrer ville ikke undre sig over, at jeg ikke allerede har forelagt et Lovforslag, naar jeg gaar ud fra en Forudsætning, som endnu ikke er bleven opfyldt. I øvrigt skal jeg være villig til at forhandle med Udvalget om denne Sag.

Octavius Hansen: Det forekommer mig meget naturligt, at man, forinden man gaar ind paa et Lovforslag om Valget af Præster, maa have det klart, hvorledes Præsternes Stilling er

med Hensyn til Lønningsloven. Stiller man Præsterne udekuffende som Statens Embedsmænd, vil man ikke let kunne komme ind paa at tillægge Menighederne nogen væsentlig Indflydelse paa Valget af dem, og naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremhævede, at der er en Forbindelse mellem det Lovforslag, vi her behandle, og det, som vi i Saar have behandlet om Lønningerne, maa jeg antage, at det er den ærede Ordførers Mening, at den Maade, hvorpaa den ene Sag bliver ordnet, maatte influere paa, hvorledes den anden Sag skal ordnes. Det maa da andre, at det ærede Medlem, der ikke har været med til at indbringe Lønningslovsforslaget, og som derigjennem maa antages at have lagt sin Uoverensstemmelse for Dagen med politiske Bemærkninger, som i Saar have bragt det ind, kan samtidig med, at han paaistaar, at der er en saadan Forbindelse mellem de to Sager, undre sig over, at den ærede Minister vil se, hvorledes Lønningsagen bliver ordnet, forinden han indlader sig paa det andet Spørgsmaal.

Berg: Det forekommer mig, at den høitærede Kultusminister ved sine Erklæringer om sin tilbagetrukne Stilling over for dette Forslag søgte at skrue de konstitutionelle Forhandlinger om dette Spørgsmaal en halv Mennefsalder tilbage. Det synes at stille sig saaledes for den meget ærede Kultusminister, som om det store Arbejde, vi have gjort i en Række af Aar, egentlig ikke eksisterer for ham. Den meget ærede Kultusminister har i de Maanedes, han har forberedt Lovforslag, naaet til nogle enkelte streifende Forandringer i et Forslag om Præsternes Lønning, Forandringer, som her under Forhandlingerne ere betegneede som værende af en meget tvivlsom Nytte og Betydning, og med Hensyn til det nærværende Reformspørgsmaal har den høitærede Minister endnu ikke kunnet skjænke Sagen nogen Overveelse. Jeg betoner dette, fordi det forekommer mig, at deraf kan udbrages en gavnlig konstitutionel Lære for alle politiske Partier, og det er da den, at det vil se besynderligt ud i et konstitutionelt Land, naar det virkelig kan blive konstitutionel Bedtægt, at en Mand kan finde sig foranlediget til at overtage en Post og til at lede Forretninger, hvor store og vigtige Spørgsmaal i flere Aar have staaet paa Bane, naar han stiller sig saaledes til dem. Jeg antager ikke, at der overhovedet er noget politisk Parti, som har konstitutionel Sands for, at der skal komme Frugt ud af Rigsdagens Arbejde eller Folkets Arbejde under den fri Forsatning, der kan ønske en saadan Fremgangsmaade. En skjønne Dag altsaa, som man har arbejdet i en Række af Aar og er fkreben frem baade i Folket og Repræsentationen i Forstaaelse af, hvad man er enig og hvad man er uenig om, møder man en Minister uden Mening, som siger: Nu skal vi paa bar Bund til at danne os en Mening om det,